

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 212 06 Népzeneész
Népzeneész (tanszak és hangszer megnevezésével) szakmairány

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

Az A) vizsgafeladat megnevezése: Népzeneelmélet- és történet

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységen belül: 50%

A B) vizsgafeladat megnevezése: Néprajz

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységen belül: 50%

Az A) és B) vizsgafeladat összesített értékelési súlyaránya: 20 %

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételeit a 001136/2014-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSOLAT

Jóváhagyta

Szakai Ferenc Pál
* 74. főosztályvezető

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Érvényes: 2014. január 14-től

Szakképesítés: 54 212 06 Népzeneész, Népzeneész (tanszak és hangszer megnevezésével) szakirány
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: A) Népzeneelmélet- és történet, B) Néprajz

A vizsgafeladat ismertetése: Előre meghatározott tételsor alapján előadott szóbeli felelet.

A tételekhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.
A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.1-2.6 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemesse az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a magyar népzene történelem előtti, archaikus rétegét!**

1.B. **Határozza meg a következő fogalmakat: „nép”, „nemzet”, „nemzetiség”, „etnikai csoport”!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

2.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.7-2.13 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemesse az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a magyar népzene ugor-kori ősrétegét!**

2.B. **Határozza meg a következő fogalmakat: „hagyomány”, „kultúra”, „közösségi hagyományozódás”!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

3.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.16-2.22 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a sirató stílust!**

3.B. **Határozza meg a következő fogalmakat: „variálódás”, „szóbeliség”!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

4.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.23-2.29 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a magyar népzene pszalmódizáló stílusát!**

4.B. **Határozza meg a következő fogalmakat: „folklor”, „etnográfia”, „etnológia”!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

5.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.31-2.36 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelte népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a kisambitusú pentaton stílust!**

5.B. **Határozza meg a „nemzeti azonosságtudat” fogalmát, és ismertesse a közösséghez való tartozás megnyilvánulási formáit, jelképeit!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

6.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.37-2.41 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelte népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a nagyívű, ereszkedő (kvintváltó) pentaton stílust!**

6.B. **Mutassa be a magyar nép táji-történeti tagolódását, határozza meg a „néprajzi táj” fogalmát!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

7.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.43-2.45 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a magyar népzene középkori rétegét!**

7.B. **Váolja fel röviden a magyarországi néprajztudomány történetét!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

8.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.46, 2.49, 2.53 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a 16–17. század magyar népzenejét!**

8.B. **Mutassa be röviden a legfontosabb hazai néprajzi gyűjteményeket!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

9.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.54-2.59 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a 18–19. század magyar népzenejét!**

9.B. Foglalja össze a magyar parasztság társadalmi helyének történelmi okait!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

10.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.60-2.64 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a magyar népzene új stílusát!**

10.B. Mutassa be az egyén és a közösség, illetve a közösség és a társadalom viszonyát a hagyományos magyar paraszti társadalomban!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

11.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.11-1.18 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a magyar népzene gyűjtésének és kutatásának történetét!

11.B. Mutassa be a hagyományos paraszti társadalom rétegeiben megfigyelhető alá- és fölérendeltségi viszonyokat!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

12.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.19-1.24 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a magyar népzene rendszerezését (beleértve a Bartók-, Kodály- és Járdányi-rendet, illetve a Dobszay-Szendrei típusrendet)!

12.B. Mutassa be a nemek és korcsoportok szerinti szerep- és munkamegosztást a hagyományos paraszti életben!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

13.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.25-1.27 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be a hangszeres népzene funkcióit a magyar néphagyományon belül!

13.B. Határozza meg a „had” és a „nemzetség” fogalmát, ismertesse a paraszti család-típusok jellegzetességeit!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

14.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.28-1.29 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be a magyar népi hangszerek osztályozását!

14.B. Mutassa be a népi társadalmi struktúrát, a társadalmi szabályokat és a paraszti társadalom belső rendjét meghatározó jogszokásokat!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

15.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.30-1.34 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be a magyar népzeneben előforduló jellegzetes hangszeregyütteseket!

15.B. Mutassa be a népi tárgyi kultúra (földművelés, állattartás, pásztorélet, népi táplálkozás, építészet, díszítőművészet, népviselet) főbb jellemzőit!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

16.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.35-1.39 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a vokális népzene műfajait!

16.B. Mutassa be az emberi élet fordulóihoz, a jeles napokhoz és a gazdasági élethez kötődő népszokásokat!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

17.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.41-1.45 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be a határozott kötődésű dallamok hordozó alkalmait, illetve az alkalomhoz kötött dallamok jellegzetességeit!

17.B. Mutassa be a népköltészet három fő ágát (népi líra, epika és dramatikus népköltészet)!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

18.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.46-1.49 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be a változatképződést, az ép és romlott változatok kialakulását a magyar népzeneben!

18.B. Mutassa be a népköltészet és a műköltészet közötti kölcsönhatást!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

19.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.51-1.54 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be a népzene előfordulását Bartók, Kodály, Lajtha, Bárdos Lajos és más 20. századi magyar zeneszerzők műveiben!

19.B. Határozza meg a „folklorizmus” és a „folklorizáció” fogalmát!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

20.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.55-1.58 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be a népi hangszereknek a klasszikus műzenében való előfordulását!

20.B. Mutassa be a néptánc hagyományozódását, alkalmait és a „táncrend” fogalmát!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.1-2.6 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemesse az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a magyar népzene történelem előtti, archaikus rétegét!**

1.B. **Határozza meg a következő fogalmakat: „nép”, „nemzet”, „nemzetiség”, „etnikai csoport”!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

2.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.7-2.13 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a magyar népzene ugor-kori ősrétegét!

2.B. Határozza meg a következő fogalmakat: „hagyomány”, „kultúra”, „közösségi hagyományozódás”!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

3.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.16-2.22 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a sirató stílust!

3.B. Határozza meg a következő fogalmakat: „variálódás”, „szóbeliség”!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

4.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.23-2.29 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a magyar népzene pszalmódizáló stílusát!

4.B. Határozza meg a következő fogalmakat: „folklor”, „etnográfia”, „etnológia”!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

5.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.31-2.36 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a kisambitusú pentaton stílust!

5.B. Határozza meg a „nemzeti azonosságtudat” fogalmát, és ismertesse a közösséghez való tartozás megnyilvánulási formáit, jelképeit!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

6.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.37-2.41 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a nagyívű, ereszkedő (kvintváltó) pentaton stílust!**

6.B. **Mutassa be a magyar nép táji-történeti tagolódását, határozza meg a „néprajzi táj” fogalmát!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

7.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.43-2.45 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a magyar népzene középkori rétegét!

7.B. Váolja fel röviden a magyarországi néprajztudomány történetét!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

8.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.46, 2.49, 2.53 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a 16–17. század magyar népzenejét!

8.B. Mutassa be röviden a legfontosabb hazai néprajzi gyűjteményeket!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

9.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.54-2.59 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a 18–19. század magyar népzenejét!

9.B. Foglalja össze a magyar parasztság társadalmi helyének történelmi okait!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

10.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 2.60-2.64 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be részletesen a magyar népzene új stílusát!

10.B. Mutassa be az egyén és a közösség, illetve a közösség és a társadalom viszonyát a hagyományos magyar paraszti társadalomban!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

11.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.11-1.18 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a magyar népzene gyűjtésének és kutatásának történetét!**

11.B. **Mutassa be a hagyományos paraszti társadalom rétegeiben megfigyelhető alá- és fölérendeltségi viszonyokat!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

12.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.19-1.24 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemesse az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a magyar népzene rendszerezését (beleértve a Bartók-, Kodály- és Járdányi-rendet, ill. a Dobszay-Szendrei típusrendet)!**

12.B. **Mutassa be a nemek és korcsoportok szerinti szerep- és munkamegosztást a hagyományos paraszti életben!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

13.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.25-1.27 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be a hangszeres népzene funkcióit a magyar néphagyományon belül!**

13.B. **Határozza meg a „had” és a „nemzetség” fogalmát, ismertesse a paraszti család-típusok jellegzetességeit!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

14.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.28-1.29 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be a magyar népi hangszerek osztályozását!

14.B. Mutassa be a népi társadalmi struktúrát, a társadalmi szabályokat és a paraszti társadalom belső rendjét meghatározó jogszokásokat!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

15.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.30-1.34 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be a magyar népzeneben előforduló jellegzetes hangszeregyütteseket!**

15.B. Mutassa be a népi tárgyi kultúra (földművelés, állattartás, pásztorélet, népi táplálkozás, építészet, díszítőművészet, népviselet) főbb jellemzőit!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

16.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.35-1.39 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be részletesen a vokális népzene műfajait!**

16.B. **Mutassa be az emberi élet fordulóihoz, a jeles napokhoz és a gazdasági élethez kötődő népszokásokat!**

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

17.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.41-1.45 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemesse az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be a határozott kötődésű dallamok hordozó alkalmait, illetve az alkalomhoz kötött dallamok jellegzetességeit!**

17.B. Mutassa be a népköltészet három fő ágát (népi líra, epika és dramatikus népköltészet)!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

18.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.46-1.49 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemezze az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be a változatképződést, az ép és romlott változatok kialakulását a magyar népzeneben!**

18.B. Mutassa be a népköltészet és a műköltészet közötti kölcsönhatást!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

19.A.

a) **Lapról éneklés:**

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.51-1.54 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) **Elemesse az elénekelt népdalt!** Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) **Mutassa be a népzene előfordulását Bartók, Kodály, Lajtha, Bárdos Lajos és más 20. századi magyar zeneszerzők műveiben!**

19.B. Határozza meg a „folklorizmus” és a „folklorizáció” fogalmát!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

20.A.

a) Lapról éneklés:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet című könyve 1.55-1.58 sorszámú dallamai közül egy, a bizottság által helyben kiválasztott dallam összefüggő előadása.

b) Elemezze az elénekelt népdalt! Térjen ki részletesen a dallam jellemzőire (stílus, illetve stílusréteg, hangsor, kadencia, forma, ambitus, szótagszám, ritmusképlet)!

c) Mutassa be a népi hangszereknek a klasszikus műzenében való előfordulását!

20.B. Mutassa be a néptánc hagyományozódását, alkalmait és a „táncrend” fogalmát!

A tételhez használható segédeszköz:

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet (Balassi Kiadó, Budapest, 1999.) című könyve

Kulcsszavak, fogalmak:

- kottaolvasási készség
- stílushű előadásmód
- intonáció
- ritmus- és tempóérzék
- népzene-történeti és néprajzi fogalmak helyes használata
- a néphagyományok – benne a népzene – hagyományos gyakorlatának ismerete

